

А К Т

лісопатологічного обстеження насаджень на доцільність призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів по Любомльському надлісництву філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України"

"07" серпня 2025 року

м. Любомль Ковельського району
Волинської області

Нами, завідувачем сектору нагляду, обліку і прогнозу філії "Вінницялісозахист" державного спеціалізованого лісозахисного підприємства "Київлісозахист" (далі - філія "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист") Віталієм СТЕГНЯКОМ, провідним інженером-лісопатологом сектору моніторингу стану лісових насаджень філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" Андрієм КАМЕНЧУКОМ, начальником відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства (далі Північно-Західне міжрегіональне УЛМГ) Володимиром КАСЯНЧУКОМ, головним спеціалістом відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Яною ЛИМАР, начальником Любомльського надлісництва філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" Олександром ОНИЩУКОМ, помічником начальника Любомльського надлісництва філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" Володимиром ЛЕВОСЮКОМ, провідним інженером охорони і захисту лісів відділу охорони і захисту лісів філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" Дмитром ШАХРАЮКОМ, лісничим Мосирського лісництва Богданом ПИСАЧУКОМ, лісничим Крушинецького лісництва Сергієм ЖИПОЮ, лісничим Ростанського лісництва Олександром ПОЛОЖЕВЦЕМ, (на підставі листа філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України") від 05 серпня 2025 року за № 9130/34.4.1.2025), в період з 06.08.2025 по 07.08.2025 року, проведено лісопатологічне обстеження (у відповідності п. 8, 9 Порядку організації та захисту лісів затвердженого постановою КМУ від 20 травня 2022 р. № 612) для планування та здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2025 рік, в лісових насадженнях, що знаходяться в постійному користуванні Любомльського надлісництва філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України".

Обстеженням встановлено наступне:

Коротка таксаційна характеристика лісових насаджень, відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування 2013 року ДП "Прибузький лісгосп", ДП "Шацький базового лісовпорядкування 2013 року ДП "Прибузький лісгосп", ДП "Шацький учбово-досвідний лісгосп", ДП "Любомльський лісгосп", представленого для лісопатологічного обстеження, причини призначення заходів та ступінь пошкодження насаджень:

Лісопатологічне обстеження лісових насаджень, що належать Любомльському надлісництву філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" проводилося без валки модельних дерев шляхом візуального обстеження деревостанів, а також повалених дерев на ділянці або на суміжній з нею для визначення видового складу стовбурових шкідників з метою визначення причин масового всихання лісових насаджень, стану осередків масового розмноження шкідників та хвороб лісу, а також визначення видів, обсягів, строків, місць та особливостей здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

Загальна обстежена площа по Любомльському надлісництву філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" складає 46,8 га.

По причинах розладнання та деградації насаджень в загальному по підприємству (за переважаючим збудником хвороби / шкідником):

Вид шкідників, хвороб та інших патологій	Ступінь пошкодження			
	слабкий	середній	сильний	Разом
буревій	32.9	1.6	0	34.5
малий та великий соснові лубоїди	4.1	5.0	3.2	12.3
ВСЬОГО	32.1	1.6	3.2	46.8

Лісопатологічна характеристика обстежених насаджень:

Основні площі обстежених насаджень пошкоджені стихійним лихом (буревій 2025 року), характеризуються наявністю значної кількості вітроломних та вітровальних дерев, дерев зі зламаними стовбурами, з нахилом стовбура більше 30 градусів, з підірваною кореневою системою, відламанною кроною та її частин, з дугоподібно зігнутими стовбурами, тощо, характеризуються змішаним характером пошкодження – переважно куртинного та групового характеру. Ступінь пошкодження – слабкий та середній. Зламані та вивалені дерева на даний час активно заселяються стовбуровими шкідниками, на сосні це малий та великий соснові лубоїди, на березі - заболонник березовий.

Основними причинами розладнання обстежених хвойних деревостанів з головною породою сосна звичайна (СЗ) в Крушинському та Ростанському лісництвах є діяльність комплексу стовбурових шкідників, які в свою чергу є носіями збудників дереворуйнівних грибів (так звана група офіостомових грибів, куди входять види родів *Ceratocystis*, *Ceratocustiopsis*, *Ophiostoma*, *Grosmania*), у видовому складі яких на СЗ провідне місце посідають лубоїди соснові (лубоїд сосновий малий (*Tomicus minor* L.) та лубоїд сосновий великий (*Tomicus piniperda* L.), в меншій мірі - короїд верхівковий (*Ips acuminatus* L.). Під деревами сліди життєдіяльності у вигляді "стрижених" пагонів. В наявності також сухостійні дерева, поодинокі та групові розміщення, які відпрацьовані комплексом златок. Також внутрішні тканини стовбурів в місцях поширення личинкових ходів шкідників-ксилофагів характеризуються наявністю «синяви», яка характерна при поширенні її збудників- офіостомових грибів.

Також причинами погіршення санітарного стану обстежених насаджень є ослаблення і всихання дерев внаслідок їх природного старіння, внутрішньовидової та міжвидової конкуренції, несприятливих чинників середовища, що супроводжується заселенням та пошкодженням деревини стовбуровими шкідниками, які є переносниками інших патогенних мікроорганізмів.

Велика маса вивалених, зламаних та з нахилом дерев є сприятливим фактором для розвитку осередків стовбурових шкідників, особливо на деревах сосни малого та великого соснових лубоїдів, короїда верхівкового та шестизубого, а також грибкових хвороб, переважно роду офіостомових грибів, що призведе до втрати товарності та технічної якості деревини.

Обстежені лісові насадження є небезпечними осередками подальшого розповсюдження вторинних (стовбурових) шкідників, а також кореневих та стовбурових гнилей і відносяться до II класу біологічної стійкості.

Для поліпшення санітарного стану лісів та відповідно до «Санітарних правил в лісах України» рекомендовано провести вибіркові санітарні рубки (ВСР) на загальній площі 46,8 га у 2025 році.

Під час проведення даного обстеження лісовій охороні Любомльського надлісництва філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" надавалась методична допомога з питань лісозахисту.

Примітка: відбір дерев до рубки, геодезична зйомка частин таксаційних виділів, матеріально-грошова оцінка лісосік, визначення фактичних середніх розрядів висот та діаметрів проводиться силами лісової охорони філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України".

ПРОПОЗИЦІЇ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Відповідно п. 5 Санітарних правил в лісах України скласти перелік заходів з поліпшення санітарного стану лісів (додаток 1) та погодити з філією "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" та Північно-Західним міжрегіональним управлінням лісового та мисливського господарства.
2. Рубки провести згідно Санітарних правил в лісах України.
3. З метою недопущення появи та розповсюдження стовбурових шкідників та збереження технічних якостей деревини рубки поліпшення санітарного стану лісів необхідно провести в максимально стислі терміни з урахуванням сезонного розвитку шкідників і хвороб лісу.

Акт складений в чотирьох примірниках:

- 1-й - філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист";
- 2-й - Північно-Західному міжрегіональному УЛМГ;
- 3-й - філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України";
- 4-й - Любомльському надлісництву філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України".

ПІДПИСИ :

Завідувач сектору нагляду, обліку і прогнозу
філії "Вінницялісозахист" ДСЛП
"Київлісозахист"

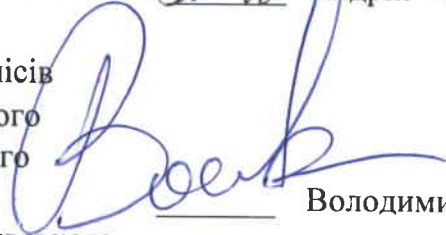
Віталій СТЕГНЯК

Провідний інженер-лісопатолог сектору
моніторингу стану лісових насаджень філії
"Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист"

Андрій КАМЕНЧУК

Начальник відділу мисливського
господарства, охорони та захисту лісів
Північно-Західного міжрегіонального
управління лісового та мисливського
господарства

Володимир КАСЯНЧУК

Головний спеціаліст відділу мисливського
господарства, охорони та захисту лісів
Північно-Західного міжрегіонального
управління лісового та мисливського
господарства

Яна ЛИМАР

Начальник Любомльського надлісництва
філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси
України"

Олександр ОНИЩУК

Помічник начальника Любомльського
надлісництва філії "Поліський лісовий офіс"
ДП "Ліси України"

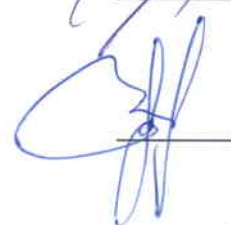
Володимир ЛЕВОСЮК

Провідний інженер охорони і захисту лісів
відділу охорони і захисту лісів філії
"Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси
України"

Дмитро ШАХРАЮК

Лісничий Мосирського лісництва

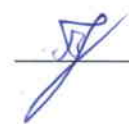
Богдан ПИСАЧУК

Лісничий Крушинського лісництва

Сергій ЖИПА

Лісничий Ростанського лісництва

Олександр ПОЛОЖЕВЕЦЬ